

PŘEPISY ROZHOVORŮ

Bakalářská diplomová práce:

Balijská komunita v muslimském prostředí na Východní Jávě

Vypracovala: Natálie Wolfová

PŘEPIS ROZHOVORU 1

Tazatel: Natálie Wolfová

Jméno respondenta: Indira

Povolání: Studentka

Věk: 20 let

1. Jak dlouho už žiješ v Surabaje a z jakého důvodu jsi se sem přestěhovala?

Do Surabaji jsem se přestěhovala zhruba před rokem, kvůli studiu. Nyní studuji na technologické univerzitě a půjdu do druhého ročníku.

2. Jak dobře jsi se aklimatizovala na muslimské prostředí po tvém příjezdu do Surabaji?

Popravdě ne moc dobře. Stále si zvykám na kulturu, která se velmi liší od té balijské. Ještě jsem si nezvykla na adzan, který zaznívá v určitých časech několikrát denně. Stále také existuje mnoho lidí, kteří komentují to, jak se oblékám, takže se cítím nepříjemně a mám pocit, že se nemůžu vyjadřovat s dostatečnou svobodou. Toto odlišné kulturní pozadí velmi ztížilo mé přizpůsobení.

3. Co pro tebe bylo / je nejtěžší?

Mé bydliště v Surabaye je obklopeno třemi velkými mešitami a s adzanem, který zaznívá několikrát denně tohle pro mě bylo na začátku velmi nepříjemné a asi to byla nejtěžší věc, kterou jsem musela překonat, i když si ještě stále zvykám. Pokaždé, když jsem nejdříve slyšela adzan, hned jsem se rozplakala, protože mě to rozrušilo a stýskalo se mi po domově. Postupem času jsem si na to ale víceméně zvykla.

4. Jaký je tvůj každodenní život v Surabaje?

Není tolik odlišný od toho, jaký jsem vedla na Bali. Chodím každý den do školy, na kafe s kamarády nebo nakupovat do našeho oblíbeného obchodního střediska. Jedna z těžkých věcí ale je, že když se chci jít modlit, musím jít až do čtvrti Kenjeran, která mi trvá alespoň třicet minut.

5. Zažila jsi někdy osobně diskriminaci ze strany muslimů nebo pocítila v jejich společnosti pocit méněcennosti?

Ve škole po mém příchodu se mi stalo, že se jedna spolužačka se mnou nechtěla bavit nebo se nijak sblížovat po tom, co se dozvěděla, že jsem hinduistka. Párkrát se mi také stalo, že se mě muslimové pokoušeli konvertovat, a to mi bylo samozřejmě velmi nepříjemné a považovala jsem to za velmi nevhodné. Ale nikdy jsem se necítila méněcenně nebo vyloženě diskriminovaná. Lidé jsou zde jinak velmi přátelští a chtějí se dozvědět hodně věcí o balijské kultuře. Někdy si i vyměňujeme informace a znalosti o našich náboženstvích, a to bez jakéhokoliv špatného úmyslu. Věc, na kterou se mě nejčastěji ptají, je o kastovním systému na Bali a jak chutná vepřové maso.

6. Jaké rituály běžně praktikuješ v Surabaje?

To záleží na balijském kalendáři, na jaký den zrovna připadne jaký svátek nebo rituál. Ale pravidelně se chodím modlit do chrámu v Kenjeranu.

7. Řekla bys, že muslimské prostředí nějak ovlivňuje tvou kulturu nebo praktikování rituálů?

Určité svátky nebo rituály musím slavit / praktikovat trochu jinak než na Bali, jelikož k nim nemám k dispozici určité věci, takže musím čas od času trochu improvizovat nebo něco vynechat. Také na začátku bylo pro mě těžké se i jen modlit, protože se mi stávalo, že do toho začal znít zvuk adzanu, a to rozhodilo celý můj proces modlení. Ale nic mě neomezuje natolik, že by se to nedalo zvládnout. Respektujeme tu vzájemně náboženské zásady, které jsme si vybrali. Přestože mezi námi existují rozdíly, nevidíme to jako překážku mezi našimi přáteli.

8. Jak si myslíš, že muslimové obecně vnímají balijskou komunitu jakožto hinduisty v tvém okolí?

Myslím, že jsou dostatečně tolerantní k lidem různých náboženství. Doposud jsem se nesetkala osobně s žádným radikalismem kvůli náboženským rozdílům kolem mě.

9. Myslíš, že hinduismus a islám mohou spolu dále po boku koexistovat jakožto dvě naprosto různorodá náboženství?

Samozřejmě. Stále existuje spousta lidí, kteří mají vysokou toleranci, aniž by viděli rozdíly v náboženství nebo etnicitě. Lidé kolem mě jsou velmi přátelští a laskaví. Myslím, že zatím jsme stále všichni mírumilovní a velmi rádi, že žijeme takhle bok po boku.

PŘEPIS ROZHOVORU 2

Tazatel: Natálie Wolfová

Jméno respondenta: Ida Manuaba

Povolání: Profesor chemie působící na univerzitě Airlangga

Věk: 60 let

1. Zhruba kolik lidí žije podle Vašeho názoru v balijské komunitě v Surabaje?

Nevím přesně, protože na to nejsou žádná data, ale odhadem bych řekl, že tisíce. Mnozí už tu žijí od narození a stávají se tak občany Surabaji.

2. A jak dlouho už žijete v Surabaje Vy?

Já sám žiji v Surabaje již třicet let.

3. Za jakým účelem jste se přestěhoval?

Přestěhoval jsem se z důvodu práce pedagoga na univerzitě Airlangga, kam jsem byl přijat. Nejříve jsem žil v Surabaje, a pak se přestěhoval na tři roky do Jogjakarty za studiem. Poté jsem se zase vrátil zpět do Surabaji, ale žil na hranici Surabaji, v části Sidoarjo.

4. Jak často se vracíte na Bali?

Stále často se vracím na Bali, protože tam mám hlavní dům, kde je veškerá má rodina. Vracím se tam hlavně na tradiční obřady, podívat se za rodinou nebo když jsou svátky jako Nyepi nebo Galungan.

5. Jaké hinduistické rituály praktikujete v Surabaje jakožto Balijec?

V zásadě praktikuji ty stejné rituály jako Bali, moc rozdílů tam není, protože jsem přece jen Balijec. Pouze implementace rituálního obřadu se vždy přizpůsobí místu, situaci i atmosféře, tedy místním zvyklostem.

6. Liší se nějak praktikování rituálů prováděných v Surabaje a na Bali?

Na Bali jsou obvykle rituály úplnější, protože jsou tam pro to správné podmínky. Například co se týče pohřebního rituálu Ngabenu, na Bali je možné tělo nechat dny až týdny udržované na přípravu Ngabenu. Ale v Surabaje musí být tělo do dvou dnů spáleno. Na Bali je také možné těla přepravovat obyvateli v kontejnerech, což na Jávě také není možné – těla se z pohřebního ústavu převáží sanitkou.

7. Jak podle Vás ovlivňuje muslimské prostředí balijskou kulturu? Zejména v balijské komunitě v Surabaje.

Protože jsou hinduisté v Surabaje menšinou, samozřejmě existuje vliv muslimské většiny. Obecně platí, že Balijsci žijící v Surabaje mají sice silnou kulturu, ale jejich mobilita je omezená. Balijsci zde mohou čerpat ze své kultury pouze v prostředí chrámů, jinak tu nemají velký vliv ve společnosti. Nicméně samozřejmě existují i ti, kteří získají vliv tím, že se přiznají či přivádají do muslimské rodiny.

8. Jaký je podle Vás nejběžnější důvod stěhování se z Bali na Východní Jávu?

Téměř všichni Balijsci migrují z Bali na Východní Jávu za účelem vzdělání nebo práce. Balijsci si stále myslí, že Východní Jáva (Surabaja) je pokročilejší než Bali. Platí to zejména o starší generaci.

9. Myslíte si, že je jednoduché přizpůsobit se novému prostředí v Surabaje pro nově příchozí Balijsce? Je například snadné najít si novou práci?

Myslím, že nemají přílišné problémy s přizpůsobením se, protože balijská kultura vlastně nemá tak daleko od té javánské. Je potřeba přizpůsobit se jen jídlu a denním zvykům. Netrvztá to dlouho, obecně se přizpůsobuje docela rychle na prostředí v Surabaje. Lidé tráví hodně času v okolí chrámu, a shromažďují se na ceremonie a velké svátky. Existuje tu také organizace zvaná Banjar, jejíž účelem je pomáhat lidem s nezdary a problémy v životě. Tam se případně mohou Balijsci obracet, pokud mají nějaký problém. Co se týče prací, není těžké si cokoli sehnat, ať se jedná o učitele, podnikatele, doktory atd. Mnoho Balijsců se dokonce stává i policisty.

10. Myslíte si, že jsou Balijsci často diskriminováni na Východní Jávě kvůli rozdílnosti v náboženství, nebo vůbec? Zažil jste nebo jste byl sám svědkem něčeho takového?

Ano, děje se to poměrně často. Například postavit hinduistický chrám v Surabaje je velmi těžké, pokud nedostanete žádnou podporu od určitých lidí. Dá se stavět pouze tehdy, kdy dostanete podporu od námořnictva, nebo od Balijsců pracujících v námořnictvu, armádě nebo na policii. Momentálně je v Surabaje pouze jeden velký hinduistický chrám.

11. Myslíte si, že koexistence islámu a hinduismu je stále stejně silná, nebo jejich pouto zeslabuje?

Surabaja je velmi multikulturní město, kde jsou lidé velmi otevření, takže vztahy mezi muslimy a hinduisty jsou stále normální. i když mají nějaká omezení. V Surabaje existuje také nábožensky harmonizující organizace, která je zahrnuta všemi náboženskými vůdci tady a posiluje vztahy mezi náboženstvími.

PŘEPIS ROZHOVORU 3

Tazatel: Natálie Wolfová

Dotazovaný: pan Hartono

Povolání: Pracovník hinduistického chrámu v Surabaje

Věk: 52

1. Jak dlouho už žijete v Surabaje a z jakého důvodu jste se sem přestěhoval?

Žiju zde už zhruba třicet let a přistěhoval jsem se původně pouze kvůli studiu s úmyslem vrátit se zpět po třech letech, ale nakonec jsem si tu našel práci a založil rodinu.

2. Přimělo Vás tu zůstat tedy rodina nebo práce?

Během studia jsem potkal svou ženu, která tehdy pracovala jako učitelka ve škole, která se nachází zde v areálu chrámu. Poté, co jsem se rozhodl zůstat jsem nejdříve vypomáhal v různých pracích, ale nakonec jsem skončil jako pracovník v chrámě. Občas asistuji lidem při modlení se svěcenou vodou, nebo uklízím po areálu, záležit, co se zrovna naskytne.

3. Jaké pro Vás bylo prvotní přestěhování do Surabaji? Co pro Vás bylo nejtěžší?

Myslím, že jsem neměl přílišné problémy. Bydlel jsem v levném ubytování blízko univerzity a měl spoustu přátel. Nejvíce mi zprvu asi vadilo probouzení uprostřed noci způsobené hlukem z mešit kolem mého bydlení. Po čase jsem si ale zvyknul.

4. Řekl byste, že muslimské prostředí nějak ovlivnilo / ovlivňuje Vaší kulturu, jako praktikování rituálů atd?

Ačkoliv se musíme s praktikováním určitých rituálů přizpůsobit našemu okolí a občas improvizovat, nemyslím si, že by mě muslimské prostředí výrazně ovlivňovalo. Hodně si mezi sebou v komunitě pomáháme.

5. Zažil jste někdy diskriminaci ze strany muslimů?

Nevím, jestli to byla diskriminace, ale pamatuji si, že se mi stalo jednou na univerzitě, že se jedna spolužačka nechtěla se mnou přátelit po tom, co zjistila, že jsem z Bali a jsem hinduista. Po celou dobu studia jsme se při vidění jen zdravili, ale nikdy nechtěla navázat větší kontakt. Až na tuto jednu vlastní zkušenost jsem ale nic jiného nezažil. Naopak lidé v Surabaje jsou velmi přátelští a tolerantní.

6. Vracíte se někdy zpět na Bali?

Ano, pravidelně stále navštěvuji Bali. Přece jen tam mám rodinu a tradičně se vracím na různé důležité svátky. Výhoda tohoto místa je, že je opravdu blízko k Bali, takže tam můžu jezdit opravdu často.

7. Myslíte si, že hinduismus a islám mohou spolu dále koexistovat?

Určitě nevidím důvod, proč by nemohly. Indonésané jsou obecně tolerantní k ostatním ať už se jedná o cokoliv. Vždy jsme žili vedle sebe v míru, myslím, že se to jen tak nezmění.